

[Undervisningsministeren]

betingelserne, uanset om der faktisk var beskæftigelsesmuligheder for dem. Kandidater og magistre inden for gymnasiets fagrække er hidtil blevet optaget på kursus til det pædagogikum, der er en betingelse for varig ansættelse i gymnasieskolen, hvad enten de sigter på at blive lærere i gymnasieskolen eller ej, og selv om der melder sig langt flere ansøgere end dem, der vil kunne opnå at blive ansat i gymnasieskolen.

Gymnasieskolen og HF-kurserne kan ikke længere aftage universitetsuddannede i det omfang, der var tale om indtil for nogle år siden. Med ganske få undtagelser er ansættelsesmulighederne i gymnasiet og ved HF-kurserne, herunder ved HF-enkeltfagskurserne, blevet ringe.

Ca. 60 pct. af de cand.mag.er og phil.er og ca. 40 pct. af de cand.scient.er, som udgik fra universiteterne i 1982, havde året efter ikke fået fuldtidsbeskæftigelse. Omregnet til fuldtidsarbejdsløse var ca. 12 pct. af samtlige kandidater ledige.

Fremtiden ser ikke bedre ud. På grund af det faldende fødselstal vil behovet for lærere inden for gymnasie- og HF-området falde med 20 pct. fra nu af og indtil år 2000. Det betyder, at ca. 1.700 lærere risikerer at blive afskediget før tiden. Samtidig stiger antallet af gymnasielæreruddannede i den samme periode. Antallet af kandidater, som må søge beskæftigelse uden for gymnasie- og HF-området, vil være fordoblet i 1990. I år 2000 vil det være tredoblet og være nået op på ca. 28.000 kandidater.

Det talmateriale, der er lagt frem som bilag til lovforslaget, viser udviklingen i antal kandidater sammenholdt med udviklingen i behovet for gymnasielærere op til 1995.

På baggrund af det stærkt reducerede behov i de kommende år for nye gymnasielærere som følge af det faldende elevtal og den meget skæve aldersfordeling blandt de allerede ansatte gymnasielærere finder ministeriet det ikke forsvarligt fortsat at afholde de betydelige udgifter, der nu er tale om, for at opretholde pædagogikum for et betydeligt antal kandidater og magistre inden for gymnasiets fagrække. Ministeriet har fundet det nødvendigt at indskrænke antallet af pladser på kursus til pædagogikum.

Fremfor ved en adgangsregulering på længere sigt, en regulering, der ville komme til at omfatte et stigende antal kandidater, fore-

slås det fremtidig at forbeholde pædagogikum for kandidater, der har fået ansættelse i gymnasieskolen.

Af hensyn til den økonomiske planlægning søges hjemmelen hertil allerede nu.

For at skabe en overgangsordning for de færdige kandidater og for de studerende ved universiteter og universitetscentre, der afslutter deres uddannelse i den kommende og de nærmest følgende eksamensterminer, tænkes ordningen iværksat på følgende måde. Hjemmelen foreslås anvendt for så vidt angår kandidater, der afslutter deres uddannelse senere end ved sommereksamen 1985. Kandidater, der afslutter deres uddannelse senest ved sommereksamen 1985, søges inden for de økonomiske rammer optaget på pædagogikum fordelt over årene 1984 og 1985 og de nærmest følgende år.

Jeg kan oplyse, at der i ministeriet har været gjort alle tænkelige forsøg på at løse problemet på anden vis, f.eks. gennem placering af pædagogikum som led i universitetsstudiet. Dette vil på længere sigt uden tvivl være løsningen, men universitetsreformer tager tid. Og det ville være helt urimeligt at fortsætte med en udgift på 60 til 70 mill. kr. i årevis til en pædagogikumordning, som tiden er løbet fra, og som har den skadelige bivirkning, at den hvert år får op mod 1.000 kandidater til at indstille sig på en fremtidig beskæftigelse, de aldrig vil opnå.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om et forebyggelsesråd.

(Lovforslag nr. L 100).

Da folkettinget i 1979 vedtog at etablere et centralt forebyggelsesråd, var det ud fra et ønske om at opprioritere den sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende indsats i alle de samfundssektorer, der rummer særlige risikofaktorer for sundheden. Da der var tale om et nyt råd sammensat af repræsentanter fra en række myndigheder og kommunale organisationer samt et antal personligt udpegede medlemmer, og da rådets arbejdsopga-